

07 / 2023

N° 23

RAMNY KULTURY

lipiec

ISSN 2720-2259

Maciej Lipina W bluesowym trolejbusie

TYCHY✓DOBRE MIEJSCE

weź mnie ze sobą!

BEZPŁATNY tyski miesięcznik kulturalny

Słowem wstępu

W kulturze jak w życiu; nie wszystko da się zaplanować. To znaczy planować można, a nawet trzeba, ale im więcej ma się doświadczenia – czy to w życiu, czy w organizacji imprez – tym lepiej się wie, że stu procent zgodności z planem i tak nigdy nie osiągniemy.

Ileż to razy letnie ulewy przeganiały publiczność z najlepiej przygotowanych koncertów, a plan ustępował miejsca improwizacji. Świat dysponuje nieskończonym wachlarzem scenariuszy, a kultura (w najszerszym znaczeniu tego słowa) to nic innego jak nieustanny wysiłek ludzkości, by ten chaos uporządkować.

I tak burzowa pogoda uniemożliwiła nam podziwianie pięknego spektaklu, jakim miał być nocny lot balonów nad miastem (na który zapraszaliśmy w poprzednim numerze). Ci jednak, których deszcz nie przstraszył, mogli tego wieczoru wysłuchać nie tylko wspaniałego Wojciecha Waglewskiego, który wystąpił pod Żyrafą w duecie z Kasią (Kasią Piszek), a także występów obiecujących młodych zespołów (i jednej solistki), którzy wzięli udział w konkursie *Dla Tych zagrają*.

Tym razem wyjątkowo odniosę się nie do tego, co przed nami, lecz do tego, co było. Ożywcza moc i energia świeżej muzyki, jakiej doświadczyłam dzięki konkursowym występom, to było bezcenne doświadczenie. Cóż, jestem z pokolenia, dla którego muzyka skończyła się może nie na Led Zeppelin, ale już na Nirvanie na pewno. Potem przestałam ogarniać. Tylko dzięki temu, że mam dzieci, które podrzucają mi od czasu do czasu godne uwagi zjawiska muzyczne, wiedziałam, o czym mówi do mnie Tosia Lazar (rozmowa na stronie obok).

Tego wieczoru było mi dane zobaczyć młodość, radość, dobrą energię, wrażliwość na piękno i zdolność do tworzenia piękna. W takich chwilach wierzę, że ten świat jeszcze nie jest stracony.

Polecam śledzić dalsze poczynania nie tylko Tosi i zespołu Leepy (nagroda publiczności), ale też innych konkursowych grup: Viadomo, skrawki, Deadline, Warto.

Sylvia Witman

Dzieciniec w Andromedzie

POLECAMY

Dzieciniec teatralny to cykl projekcji filmowych i warsztatów dla dzieci, który tego lata będzie miał już swoją trzecią edycję. W każdą wakacyjną niedzielę, zawsze w samo południe, w Pasażu Kultury Andromeda będą odbywać się seanse. Po filmie dzieci wraz z rodzicami mogą wziąć udział w tematycznych warsztatach plastycznych.

Wśród filmowych propozycji w ramach *Dziecińca* nie znajdziemy znanych, hitowych animacji, lecz ciekawe europejskie produkcje z przeszłości. Młodzi widzowie będą mogli poznać przygody Filonka Bezogonka (adaptacja klasyki szwedzkiej literatury dziecięcej), radosną Ellę Bellę i jej przyjaciół (film nagrodzony na festiwalu Kino Dzieci), sympatyczną Mamę Mu (również znaną z serii popularnych książek), czy myszkę Yuku, która pragnie zdobyć szczyty Himalajów. Tyle z propozycji na lipiec. Sierpniowy program *Dziecińca* także jest wart uwagi. Może to więc ciekawa odskocznia (zarówno dla dzieci, jak i rodziców) od ogranych już (choć też często znakomitych) disneyowskich produkcji?

Po każdej projekcji będzie okazja, by zagadnienia poruszone w filmie „przepracować” twórczo podczas rodzinnych warsztatów plastycznych z Magdaleną Walczyk – arteterapeutką, projektantką i malarką.

Tegoroczna edycja *Dziecińca* różni się nieco od poprzedniej – wówczas uczestnicy mieli okazję obejrzeć ciekawe spektakle i wziąć udział w warsztatach teatralnych. Aktualna „filmowa” edycja przeniesiona jest – podobnie jak inne działania – do przestrzeni Pasażu Kultury Andromeda z uwagi na trwający w budynku Teatru Małego remont.

Cykl *Dzieciniec teatralny* uzyskał dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: „Kultura – Interwencje” edycja 2023.

SW

Imponuje mi niezależność

ROZMOWA Z TOSIĄ LAZAR

Zwycięzczynią 7. edycji konkursu *Dla Tych zagrają* – nowa fala tyskich brzmień została 21-letnia Tosia Lazar. *Dziewczyna, która mogłaby być moją wnuczką, pojawiła się na scenie z gitarą i pianinem i dosłownie nas powaliła* – mówił przy ogłoszeniu werdyktu przewodniczący jury Wojciech Waglewski (Voo Voo). Z Tosią Lazar rozmawialiśmy w chwilę po odczytaniu werdyktu i wręczeniu nagród.

RK: Jak się czujesz na gorąco, zaraz po ogłoszeniu wyników?

Tosia Lazar: Czuję się, jakby od mojego występu upłynęły już wieki, bo grałam za kwadras siedemnasta [ogłoszenie wyników miało miejsce po godzinie dwudziestej pierwszej – SW]. Jestem zaskoczona, jeszcze to do mnie nie dociera. Pewnie brzmi to jak truizm, ale mówię szczerze, naprawdę nie spodziewałam się. To był mój debiut z własnymi piosenkami i byłam jedyną solistką w konkursie. Tym bardziej jestem zaskoczona i naprawdę bardzo się cieszę. Spodziewałam się, że wygra Viadomo (śmiech).

Skoro to Twój debiut, to powiedz coś o sobie. Kim jest Tosia Lazar?

Mam dwadzieścia jeden lat, mieszkam od trzech miesięcy w Katowicach, ale całe wcześniejsze życie spędziłam w Tychach. Chodziłam do tyskiej szkoły muzycznej, gdzie grałam na fortepianie. Nadal zresztą na nim gram. Ostatnio miałam różne zwroty w moim życiu; skończyłam szkołę masażu, uczyłam angielskiego. Teraz czekam na wyniki rekrutacji do Szkoły Muzyki Rozrywkowej i Jazzu w Krakowie. Będą znane za tydzień. Mam nadzieję, że się dostanę.

Skoro uczyłaś się w szkole muzycznej, to pewnie do występów jesteś przyzwyczajona?

Tak, ale nie do takich, gdzie wszystkie oczy zwrócone są na mnie, na moje wnętrze wylane w tych piosenkach i w moich tekstach. Myślę, że nawet dla moich znajomych było zaskoczeniem, że mam tyle swoich utworów.

We wrześniu, gdy wystąpisz na „Rocku na Plaży”, prawdopodobnie będzie patrzyło na ciebie jeszcze więcej oczu.

Właśnie. Trudno mi w to uwierzyć. „Rock na Plaży” i moje piosenki (śmiech)?

Nie czujesz się rockmenką?

Być może jest we mnie nutka dzikości i to mnie łączy z rockmenami, ale muzyka, którą tworzę, z pewnością rockowa nie jest. To raczej utwory do refleksji i do rozmarzenia się. Ale może przez te najbliższe miesiące popracuję trochę nad jakimiś ostrzejszymi numerami, żeby było bardziej porywające.

foto: Magdalena Borucka

Dalej zamierzasz występować solo?

To mój następny cel: znaleźć zespół. Jeśli ktoś z osób czytających byłby chętny, to zapraszam do kontaktu (śmiech). Poza tym planuję jak najbardziej rozwijać się muzycznie, szczególnie rozwijać warsztat, żebym miała wszystkie narzędzia potrzebne mi do tego, co chcę przekazać.

Jakie są twoje inspiracje muzyczne? Jaka muzyka porusza cię jako słuchaczkę?

Największą inspiracją i chyba powodem, dla którego zaczęłam śpiewać, była muzyka Alice Phoebe Lou. Inspiruje mnie też Aurora, która jest dla mnie niesamowitą postacią. Uwielbiam w niej wszystko; jej piosenki, energię, szczerość i zaangażowanie. Bardzo lubię niezależnych artystów, imponuje mi niezależność.

Rozmawiała Sylvia Witman

Tosia Lazar jako laureatka Nagrody Jury otrzymała nominację do finału konkursu „Rock na Plaży 2023”.

Laureat Nagrody Publiczności zespół LEEPY wykona koncert na „Muzycznych Wieczorach nad Jeziorem” w dniu 25 sierpnia.

MIEJSKIE CENTRUM KULTURY W TYCHACH
ul. Bohaterów Warszawy 26
43-100 Tychy
32 438 20 61
kultura.tychy.pl

AUKSO — ORKIESTRA KAMERALNA MIASTA TYCHY
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 479 19 50
aukso.pl

MUZEUM MIEJSKIE W TYCHACH
pl. Wolności 1
43-100 Tychy
32 327 18 20
muzeum.tychy.pl

TEATR MAŁY W TYCHACH
ul. ks. kard. A. Hłonda 1
43-100 Tychy
32 227 20 67
teatrmaly.tychy.pl

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W TYCHACH
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 227 04 54
mbp.tychy.pl

Kochając muzykę miłością szczerą...

ROZMOWA Z MACIEJEM LIPINĄ

Przez Wojciecha Olszaka określony został mianem polskiego Johna Mayera. Wokalista, gitarzysta, autor piosenek, wydawca płyt. Założyciel i lider grupy Ścigani, zespołu mającego na koncie kilka płyt i mnóstwo koncertów. Bez wątpienia ścigany i ciągle w biegu, czasem w nieznane, jak napisał o nim na łamach „Twojego Bluesa” (Z nożem na gardle mogę więcej, nr 90, jesień 2022) Jacek Kurek. Odtwórca głównej roli Ryśka Riedla w spektaklu Skazany na bluesa w Teatrze Śląskim im. St. Wyspiańskiego w Katowicach, główny głos na akustycznej płycie *Acoustic 8 filmów* legendy polskiego metalu, czyli zespołu KAT. Jeden z solistów w oratorium Jana Kantego Pawлуśkiewicza i Leszka Aleksandra Moczulskiego *Nieszpory Ludźmierskie*. Laureat wielu nagród i wyróżnień kochający muzykę ponad wszystko...

Beata Cieślak: Maćku, powiedz proszę, kiedy zdałeś sobie sprawę, że to jest to, co chciałbyś robić?

Gdy miałem siedem lat, rodzice zapisali mnie do prywatnego studium muzycznego, żebym nauczył się grać na keyboardzie, bo zauważyli u mnie jakieś ku temu predyspozycje. Wkrótce potem pojawiła się gitara. W zasadzie tak mniej więcej od szóstego roku życia bardzo dużo słuchałem muzyki. Pierwsze moje fascynacje to Black Sabbath i Elvis, a zaraz potem pojawił się Dżem! I wtedy okazało się, że to jest to!

Jesteś muzykiem o rozmaitych obliczach. Grasz, śpiewasz, komponujesz, piszesz teksty, a nawet zdarza Ci się być aktorem. To ostatnie może niektórych zaskakiwać?

W spektaklu Teatru Śląskiego *Skazany na bluesa* byłem częścią zespołu, grałem na gitarze. Krótko po premierze tego przedstawienia odtwórca głównej roli uległ wypadkowi i wtedy zaproponowano mi tę rolę. Gram *Skazanego na bluesa* już prawie dziesięć lat. Było bardzo mało czasu na przygotowanie, bo to była nagła sytuacja... Niewiele prób, duża trema,

w końcu nigdy wcześniej tego nie robiłem, wielki spektakl... Ale chyba dałem radę, skoro tyle lat spektakl cieszy się tak dużym zainteresowaniem, za co jestem wdzięczny przede wszystkim publiczności. Rysiek i Dżem od najmłodszych lat to był mój ukochany muzyczny klimat, więc chyba idealnie trafiło... Nie ma przypadków na tym świecie...

No właśnie, *Nieszpory Ludźmierskie, Skazany na bluesa, Kat, duży rozrzut. Skąd taka rozpiętość repertuaru? Co tak naprawdę gra w duszy Macieja Lipiny?*

Zawsze chciałem grać własne piosenki ze swoim zespołem, ale życie rzucało mi różne wyzwania. Dlatego cieszę się i twórczością własną, i tym, że mogłem się wykazać także w innej stylistyce. To buszowanie w pozornie odległych stylach bardzo rozwija i dowodzi niezmiennie, że muzyka jest jedna, choć w tak wielu wariantach i odsłonach fascynuje.

Zdecydowanie! Zdradz nam proszę, jak to się stało, że postanowiłeś na nowo zinterpretować album zespołu Anawa z 1973 roku?

Kilka lat temu byłem zaproszony przez wybitnego gitarzystę krakowskiego Jacka Królika do Krakowa na koncert z muzyką Jana Kantego Pawлуśkiewicza, wybrałem m.in. utwór *Ta wiara*. Po jego wykonaniu pan Jan Kanty, kompozytor i założyciel Anawy, opowiedział mi ciekawą historię związaną z tym utworem. Jak się okazało – tej pieśni nikt nigdy nie coverował ani też sama Anawa nigdy nie zdążyła zagrać tego materiału na żywo, bo po ukazaniu się albumu Andrzej Zaucha odszedł z zespołu. Pan Jan zaproponował mi, że skoro pasują mi te numery, to powinienem zrobić całą płytę, i tak się też stało. Rok temu ukazała się płyta *Anawa 2.0*, czyli moje autorskie aranżacje pieśni, które pięćdziesiąt lat temu zespół Anawa nagrał z Zauchą, a nie zdążyli tego nigdy zagrać live.

Zostałeś wokalistą zespołu Ścigani, a przecież chciałeś być gitarzystą? Wiem, że szukałeś długowłosego wokalisty, który przypominałby nieco Jima Morrisona...

Tak, zaczęłem śpiewać niejako z musu, bo nie umiałem znaleźć odpowiedniego głosu do mojej kapeli, ale szybko pokochałem śpiewanie.

Powiedz nieco o Twoich albumach.

Od dziesięciu lat jestem głównie kojarzony z rolą Ryśka w teatrze, natomiast zanim to nastąpiło w 2001 roku, założyliśmy z kolegami zespół Ścigani, i pierwsze nasze kroki to były festiwale bluesowe w Polsce. Zgłosiliśmy się na wszystkie możliwe, jakie wtedy były. W 2003 i 2004 roku tak się złożyło, że dużo tych festiwali udało się wygrać, nie zawsze pierwsze miejsce, czasami drugie, trzecie, ale te sukcesy zachęciły nas do pierwszej autorskiej płyty – *Nigdy więcej bluesa* – to był debiut roku 2005 w „Twoim Bluesie”. Następnie była płyta nagrana ze Sławkiem Wiercholskim, tzn. graliśmy swoje piosenki, a Sławek nam pomagał pisać teksty i muzykę, była to płyta roku 2007 w „Twoim Bluesie”. Był w 2009 roku taki program w telewizji TVP2 *Hit Generator*, w którym zdobyliśmy dwie statuetki. To zachęciło nas do kolejnej płyty, w 2011 roku ukazał się krążek *Spiritus movens*, w 2018 – mój pierwszy solowy, autorski album, sam napisałem wszystkie piosenki i nagrałem wszystkie instrumenty (poza perkusją). Najnowsza, wydana w 2022 roku, to wspomniana już wcześniej *Anawa 2.0*. Teraz skupiamy się na koncertach Maciej Lipina & Ścigani – gramy trasę na 20-lecie zespołu *Zaufać sobie 2023 tour*, czyli najlepsze kawałki ze wszystkich moich płyt.

Jesteście bardzo utytułowani, zdobyliście wiele nagród, m.in. dwie statuetki Super Hit TVP2 za utwory *Niby razem i Uwierz mi chociaż raz* (2009), Odkrycie roku 2005, Płyta Roku 2007, Wokalista roku 2008 w Blues Top, Grand Prix na Blues Rock Jazz Festival 2009 i wiele, wiele innych! Co czujesz, otrzymując te wyróżnienia?

W Ściganych nie tworzymy muzyki dla nagród, choć są one oczywiście miłe, ale najważniejsze jest to, że możemy nagrywać, jeździć na koncerty,

foto: Sylwia Sosnowska

mamy dla kogo występować. I jeszcze jedno – ważne, że mamy zdrowie, bo nie wszyscy koledzy, którzy zaczynali z nami, jeszcze żyją, inni chorują. Cieszę się zdrowiem, staram się doceniać każdy dzień, a nie zawsze miałem tyle pokory, teraz dopiero jej nabieram. Wydaje mi się, że najważniejsze jest żyć codziennie, tu i teraz, nie przestawać pracować, tworzyć, grać koncerty, szanować ludzi dookoła i szczerze kochać muzykę, a zdobywanie nagród nie może być głównym celem. Niektórzy poddają się też, bo nie zawsze można wyżyć z muzyki, a tu przecież trzeba rodzinę utrzymać, dziećmi się opiekować. Niektórzy kompozytorzy, tak samo zresztą jak malarze, zostają docenieni dopiero sto pięćdziesiąt lat po śmierci. Niektórzy nie wytrzymują tego ciśnienia, znajdują sobie jakieś inne zajęcie, lepiej płatne, a sztukę stawiają na drugim, trzecim miejscu. To jest w ogóle trudne zajęcie, ale ja na przykład nie mam zamiaru nic innego robić, i nie chcę, i nie lubię, i nigdy nic innego nie robiłem. Nie można się oszukiwać, trzeba przede wszystkim pozostać sobą.

To absolutnie najważniejsze. Szczerość, autentyczność procentuje. W końcu swego czasu Zbigniew Hołdys powiedział, że jesteście najlepszym zespołem w Polsce...

Brzmi to tak clickbajtowo i bałwochwalczo, ale faktycznie – tak wtedy powiedział w telewizji, ale oczywiście w ramach tego, co wtedy mógł słyszeć w Polsce na scenie. Natomiast to było kilkanaście lat temu i wiele mogło się zmienić. Chciałbym rzeczywiście uchodzić za dobrego muzyka, bo po to to robię. Kocham muzykę i staram się zawsze wykonywać ją najlepiej, jak potrafię. Z drugiej jednak strony, gusta są przecież różne, dlatego trzeba przyjść na nasz koncert i sprawdzić, jak to naprawdę jest.

A skąd ten kapelusze na Twojej głowie?

Pierwszy mój kapelusze dostałem w prezencie na koncercie od zespołu *Skazanego na bluesa* na koncercie, który odbył się w moje urodziny w 2016 roku, w legendarnej Leśniczówce. Poza tym wszyscy moi ulubieńcy mieli kapelusze na scenie: nie tylko Rysiek, ale także Niemen, Stevie

Ray Vaughan, okazjonalnie Hendrix, Clapton, ale także całe Lynyrd Skynyrd, Allman Brothers czy trochę też w hołdzie dla śląskiego brzmienia: Andrzej Urny (Dżem, Krzak, Perfect), Jurek Kawalec (Krzak).

Zapraszając na „Jazdę trolejbusem z bluesem”, gdybyś zechciał w kilku słowach powiedzieć nam, co tam się będzie działo?

To wydarzenie ku pamięci Ryśka Riedla. Trolejbus z publicznością, i również ze mną, będzie jeździć po najważniejszych miejscach związanych z Ryśkiem w Tychach: pierwsza sala prób Dżemu, czyli Dom Kultury Górnik, klub Jesiony – tam zagram utwór *Jesiony*, i chyba jeszcze mural Ryśka na jego bloku. W tych lokalizacjach będą krótkie koncerty. Nie tylko Ryśkowe piosenki będą grane, ale moje również!

Fantastyczna inicjatywa!

To pomysł Marcina Sitki, chodzi m.in. o promowanie książki *Rysiek Riedel we wspomnieniach*. Już dwa lata temu w związku z obchodami poświęconymi Ryśkowi miasto Tychy poprosiło mnie o plenerowy występ *Skazanego na bluesa* i przyszli chyba wszyscy mieszkańcy! Było naprawdę wspaniale!

Dziękując Ci za rozmowę, wszystkich Państwa, którzy ją przeczytali, zapraszam nie tylko do Tychów, ale także na inne Twoje koncerty!

rozmawiała Beata Cieślak

Maciej Lipina będzie muzycznym przewodnikiem w jednej z mikrowypraw pt. *Trolejbusem z bluesem – śladami Ryśka Riedla* w ramach cyklu Kierunek GZM – Święto Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Na dni 1 i 2 lipca w Tychach zaplanowano także: oprowadzanie po kościele pw. Ducha Świętego oraz zwiedzanie stadionu i Tyskiej Galerii Sportu. Szczegóły w kalendarium oraz na www.kultura.tychy.pl.

foto: Magdalena Borucka

Sztuka interaktywności działań

WYDARZYŁO SIĘ

W ramach XII Tyskiego Festiwalu Performance edycja „nowe Nowe Media” po raz pierwszy w Polsce został zrealizowany przegląd działań konkursowych. Do Konkursu Nowy Performance Polski zostali wytypowani studenci oraz studentki czterech Akademii Sztuk Pięknych: w Gdańsku, Wrocławiu, Krakowie, Szczecinie oraz Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Poziom zaprezentowanych działań mimo różnych rozwiązań formalnych oraz znaczeniowych był bardzo wysoki i wyrównany. Pierwszy performans wykonały Marta Kubiś i Józefina Radtke (patrz: zdjęcie) reprezentujące ASP Gdańsk. Działanie to wyglądające momentami niczym sculpture performans, bazowało na intensywnej pracy z ciałem. Kolejny performance odbył się w amfiteatrze MCK. Ju Drapejkowskx wprowadził

pewien rodzaj napięcia niosącego ryzyko upadku. Wszystko odbyło się jednak subtelnie i miało poetycki wymiar.

Ostatnie działanie konkursowe w tym dniu bazowało na sztucznej inteligencji – chatGPT. Zrealizowała je Maja Korczyńska z UAP w Poznaniu. Kolejne spotkanie odbyło się następnego dnia Festiwalu. Jako pierwszy wystąpił Wojciech Siwik z ASP w Krakowie. Artysta realizował projekt w zaciemnionej sali. Jego działanie uaktywniało wiele zmysłów. Widzowie, którzy siedzieli w pierwszym rzędzie, czuli intensywne zapachy. Istotnym elementem realizacji był także materiał wideo. Performer odnosił się do wypowiedzianych z ekranu słów nawiązujących do braku nadziei na szczęśliwą przyszłość, z jakimi mierzą się młode pokolenia. Miało to znamiona teatralności, niedopowiedzenia, które wzbudzało napięcie. Jako druga tego dnia wystąpiła Natalia Sara Skorupa reprezentująca AS w Szczecinie. Odnosiła się do wątków społeczno-politycznych oraz do zakazu dotyczącego aborcji w Polsce. Jej działanie, bazujące na samo-okaleczeniu ciała, wywoływało silne reakcje u widzów.

Młodzi artyści zrealizowali performansy na bardzo wysokim poziomie, dlatego trudno było wskazać jury jedną osobę, która miała zostać laureatką bądź laureatem konkursu. Droga głosowania główną nagrodę w konkursie zdobyła Maja Korczyńska z UAP w Poznaniu. Jej interaktywne działanie wykreowane przez chatGPT wzbudziło wiele emocji. W ramach nagrody Grand Prix Nowy Performance Polski artystka otrzymała 3000 zł oraz pamiątkową statuetkę wykonaną przez tyskiego rzeźbiarza Tomasza Wenklara.

dr hab. Julia Kurek
Kierowniczka Pracowni Działań Interaktywnych i Animacji w Akademii Sztuki w Szczecinie

W Jury Konkursu zasiadali:

dr Małgorzata Kaźmierczak, dr Anna Olszewska, dr hab. Julia Kurek, dr Ewa Zarzycka, Anna Leśniak, dr Łukasz Guzek, dr Dariusz Fodczuk, Piotr Kumor, prof. dr Janusz Bałdyga, Waldemar Tatarczuk, prof. dr hab. Marian Stępak.

Bez niepotrzebnych słów

WYDARZYŁO SIĘ

Zakończyła się 10. edycja Tyskiego Festiwalu Słowa LOGOS FEST. Jestem entuzjastką takich przedsięwzięć. Wierzę w ich moc, otwierającą głowy i sprawiającą, że niemożliwe się staje życie BEZ – Wiersza, Piosenki, Teatru. I choć moja historia z LOGOS FESTEM liczy ledwie trzy lata, myślę jednak, że mogę sobie pozwolić na garść refleksji i konstatacji.

Moją rolą na LOGOS FEST jest poszerzanie kontekstów. Kocham to robić. W kulturalnym łańcuchu pokoleń kontekst to podstawa. I muszę podkreślić, że pod tym względem Tyski Festiwal Słowa i Teatr Mały w Tychach są absolutnie wyjątkowe. Każdej festiwalowej edycji towarzyszą rozmowy ze specjalistami, znawcami tematu, artystami, które potem zostają w internecie i można do nich wrócić. Układają się w barwną mozaikę wątków, sposobów myślenia, interpretacji, refleksji, a ta mozaika w naturalny sposób staje się częścią większej całości – jaką jest po prostu polska kultura. Są też zapisem czasu, zwłaszcza te, w których artyści opowiadają o swoim podejściu do materii, jaką się zajmują. Sztuka, twórczość to coś, co się nieustająco zmienia i zmienia się też sposób myślenia o niej. Rozmowa z Januszem Radkiem o interpretacji poezji, jego mierzeniu się ze słowem, nie tylko Tuwima, to zapisanie jego sposobu myślenia w 2023 roku. Być może za pięć czy dziesięć lat będzie już myślał inaczej, a wtedy nasz dialog z maja 2023 roku posłuży jako punkt odniesienia.

Podczas Tuwimowskiej edycji LOGOS FESTU rozmawiałam też z Agnieszką Frączek – wspaniałą propagatorką Tuwima wśród najmłodszych i Mariuszem Urbankiem – autorem wybitej biografii Tuwima i wyjątkowym znawcą kontekstów, jako że zgłębiał życiorysy współczesnych Tuwimowi m.in. Wieniawy-Długosзовskiego, Gałczyńskiego czy Brzechwy. Wszystkie te nazwiska pojawiły się zresztą w naszej rozmowie, bo przecież żaden artysta nie działa w próżni. Na szczęście spotkań tych nie muszę tu streszczać, ponieważ wszystkie udostępnione są na youtubowym kanale Teatru Małego.

Kiedy pierwszy raz zostałam zaproszona do Tychów, żeby poprowadzić te rozmowy – była to edycja LOGOS FEST poświęcona Jackowi Kaczmarskiemu – z jednej strony byłam zaskoczona, z drugiej, zachwycona, że „ktoś” myśli takimi samymi kategoriami jak ja, że docenia wartość rozmowy oraz jej walorów dokumentacyjnych i kontekstowych. Nie chcę zabrzmieć zbyt patetycznie, ale z mojej perspektywy (dziennikarki, pasjonatki, badaczki, dokumentalistki) te dyskusje są BEZCENNE.

Rozpisałam się o tym, co dzieje się na marginesie LOGOS FESTU. Ale główny nurt jest równie ważny i starannie przeprowadzany. Przede wszystkim Tyski Festiwal Słowa, prócz wydarzeń zapraszanych, KREUJE własne. Dopasowane do programu i koncepcji festiwalu, mające autonomiczny scenariusz i wyselekcjonowaną obsadę, scenografię, reżysera, jeśli trzeba – konferansjera. To dużo trudniejsze niż zaproszenie artysty z recitalem czy teatru ze spektaklem. I bardziej ryzykowne. A przyznać trzeba, że oba te sposoby działają i wzajemnie się uzupełniają. Przykłady? X LOGOS FEST pokazał m.in. zaproszony z Warszawy spektakl *Projekt Tuwim* w reżyserii

Olafa Lubaszenki i (zaproszony) koncert *Serwus Madonna* na dwa głosy żeńskie i jeden męski, ale jednocześnie niemal a vista stworzył, dzięki współpracy z Adamem Wojtyszką, spektakl poetycki *Sekundnik życia* „zagrany” przez uczestników konkursu recytatorskiego. Że nie wspomnę o wykreowaniu specjalnego koncertu *Wylęknieni bluźniercy*, w którym jego scenarzysta i reżyser (Paweł Drzewiecki) połączył wątki i stworzył syntezę wszystkich dotychczasowych edycji festiwalu. W poprzednich latach było podobnie – obok przejmującego spektaklu z Teatru Polonia *Piękny nieczuły* – czytanie performatywne *Cafej jaskrawości* Stachury przygotowane specjalnie na LOGOS FEST (zapis tego wydarzenia jest w sieci, jeśli ktoś przegapił). Obok zaproszonego recitalu Jacka Bończyka *Kaczmarek subiektywnie*, doskonały i młody koncert *Kaczmarek. Wszystko, co mi się zdarzy* wymyślony i wyreżyserowany przez Joannę Piwowar-Antosiewicz. Nota bene udało mi się też być na próbach tego koncertu i udostępnić trochę zakulisowej atmosfery w piętnastym odcinku mojego podcastu o kulturze DROZDOWISKO. Mówię tam zresztą szczerze, że cieszę się, iż udało mi się TMT dla siebie odkryć, bo z perspektywy Warszawy nie zawsze i nie wszystko widać.

Do tej beczki miodu – łyżeczka dziegciu. Na stronie TMT brakuje historii wydarzeń. Historii, którą warto się chwalić, a za jej sprawą tworzyć konteksty. Chciałabym móc, klikając w odpowiednią zakładkę, sprawdzić, komu poświęcony był VI LOGOS albo jakie spektakle zostały pokazane na X MOTYFie. Mogłyby tam być chociaż, do pobrania, pliki ze starannie wydawanymi na każdy festiwal broszurami programowymi. To niby drobiazg, ale w czasach, kiedy wszystko jest tak bardzo szybkie i rozproszone, uporządkowane i sprawdzone informacje są jak łyk czystej wody. Magda Umer podczas II LOGOS FESTU poświęconego Agnieszce Osieckiej powiedziała: „Słowo jest bardzo ważne, ale też milczenie jest ważne. Nie lubię, jak się zaśmieca ten świat niepotrzebnymi słowami”. Całkowicie się z nią zgadzam, jednocześnie mam pewność, że na Tyskim Festiwalu Słowa niepotrzebnych słów po prostu nie ma.

Teresa Drozda
dziennikarka radiowa
autorka podcastu o kulturze DROZDOWISKO

Pełna treść wywiadu na www.kultura.tychy.pl

foto: Agnieszka Seidel-Kożuch

Kino wolnej miłości

POLECAMY

Plenerowe seanse w ogrodzie Miejskiego Centrum Kultury w Tychach swoimi początkami sięgają roku 2014. Wtedy pojawił się pierwszy cykl pokazów plenerowych – „W Starym Kinie”, w ramach którego przez trzy sezony pokazywana była zupełna klasyka kina. Z czasem repertuar zmienił się na całkowicie współczesny i pojawiła się nowa nazwa – „Kino FreeLove”.

Już w samej nazwie chcieliśmy zawrzeć fakt, iż wstęp na seanse jest zawsze bezpłatny, a ich tematem przewodnim jest miłość, która może mieć najróżniejsze oblicza. „Wolna miłość” do kina doskonale taką relację między widzem a konkretnym filmem oddaje. Przez poprzednich osiem sezonów udało nam się pokazać dużo najważniejszych filmów

ostatnich lat. Publiczność docenia kino, jakie prezentujemy, bo zjawia się na pokazach coraz liczniej, co doskonale udowodniły czerwcowe pokazy, bo na obu mieliśmy spory nadkomplet widzów.

Od samego początku myślą przewodnią towarzyszącą wyborom filmów było, aby zawsze stawiać na tytuły, które najlepiej ogląda się razem, w większej grupie osób. To właśnie wspólne przeżywanie emocji sprawia, że podczas seansów plenerowych w ogrodzie panuje taka niesamowita atmosfera, a każdy gag śmieszy podwójnie, i każde wzruszenie jest dużo głębsze. To bogactwo gatunków i tematyki sprawia, że każdy na naszych pokazach znajdzie coś dla siebie – seanse pod chmurką to propozycja dla młodzieży, dorosłych i seniorów. Dlatego warto przejrzeć program „Kino FreeLove” na lipiec, sierpień i wrzesień już teraz, poczytać opisy filmów i wybrać coś dla siebie i znajomych, a później zasiąść – na krzeselku, leżaku, ławie czy własnym kocu i tuż po zachodzie słońca zatopić się w świecie srebrnego ekranu.

W najbliższych dziesięciu tygodniach w ramach cyklu będziemy mieli okazję przypomnieć sobie plusy i minusy lat 90. (*Powrót do tamtych dni*), zaliczyć nostalgiczną, ale miejscami też bardzo radosną wycieczkę do tureckiej wsi (*Almanya*), wysłuchać wzruszającego głosu młodych muzyków (*Piosenki o miłości*), wziąć udział w bardzo dziwnym i nieokreślonym rejsie (*W trójkącie*), przenieść się do hiszpańskiego teatru współczesnego pełnego absurdów i wielkich gwiazd światowego kina (*Boscy*) lub spróbować powalczyć o to, co najważniejsze, wraz z młodzieńką bohaterką blakającą się po peryferiach małej miejscowości (*Tonia*). Zapraszamy Państwa w magiczną podróż tegorocznego „Kino FreeLove”.

Piotr Kumor
Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Od folku po jazz

TERAZ GRAMY

Cykl „Muzycznych Wieczorów nad Jeziorem” hucznie rozpoczęliśmy koncertem Soni Bohosiewicz. Ci, którym nie była dotąd znana kariera wokalna artystki, z pewnością byli pozytywnie zaskoczeni jej przejmującą, niską barwą głosu, którym pokazała, że potrafi operować zarówno agresywnie, jak i zmysłowo. Kameralność całej scenerii koncertu sprawiła, że obcowanie z tą artystką w tak odmiennych okolicznościach było szczególnym doznaniem.

Kto przywita słuchaczy w piątkowe wieczory lipca? Jako pierwszy wystąpi wyjątkowy, bo pięciorosobowy Kwartet ProForma, który zaprezentuje program *Spotkanie bardów: Kaczmarek–Cohen*. Dodając, że zainteresowania i temperament muzyczny grupy sytuują zespół gdzieś pomiędzy

krainą łagodności a ciężkim rockiem, sygnalizuję, że zaczniemy lipiec z przytupem.

W połowie miesiąca spotkamy się przy folkowych improwizacjach skrzypiec i akordeonu w wykonaniu Guzik & Chołomiej Jazz Quintet. Tytuł koncertu *Na ludowo, na jazzowo* nie oddaje jednak pełnego spektrum doznań muzycznych, których z pewnością możemy się spodziewać. Zespół cechuje duża otwartość formy, co pozwala łączyć z folkiem wiele stylów muzycznych, na przykład bossa nova, swing, czy funk. Cała ta koncepcja świetnie rezonuje z przyjętą przez organizatorów cyklu ideą chilloutu i relaksu.

Następnie swój repertuar zaprezentują świetnie znane tyszanom skrawki. Muzycy obiecują ująć w koncercie „ciałość”, czyli ani całość, ani ciało, ale też nie miałość, małość czy miłość. Deklarują, że postarają się ubrać muzykę w delikatne dźwięki z odrobiną szmeru i łoskotu. Co powstanie z połączenia tych nietypowych składników? Dowiemy się już 21 lipca na Paprocanach.

Ostatnim koncertem w lipcu będzie *Jazzy Lake* w wykonaniu Krzysztofa Nowakowskiego & Formation-IN. Muzycy odkryją przed słuchaczami nowe barwy brzmień gitary i wibrafonu. Warto zatem wybrać się na każdy z organizowanych przez Miejskie Centrum Kultury w Tychach koncertów tego lata, chociażby ze względu na możliwość obcowania z różnorodnym repertuarem oraz dla samego, wyżej wspomnianego, chilloutu. Pełny harmonogram koncertów znajdzie Państwo na kolejnych stronach w kalendarium oraz na kultura.tychy.pl.

DG

foto: Mikołaj Uchman

Rusza LOT!

POZA RAMY

Kiedy wszystkie instytucje kulturalne kończą sezon artystyczny i zaczynają wakacyjną przerwę, swoje podwoje otwiera Letni Ogród Teatralny. W tym roku startuje 1 lipca.

Co roku, latem, w Katowicach zakwita wyjątkowy ogród – utworzony z barwnych postaci i niezwykłych przedstawień. Letni Ogród Teatralny już od dwudziestu pięciu lat przyciąga tłumy publiczności do podcieni Miasta Ogrodów. A na scenie pojawiają się artyści z całej Polski. W sobotnie wieczory grane są spektakle dla dorosłych, w niedziele zaś odbywa się Letnia Grządka Teatralna – czyli przedstawienia dla dzieci. W tym roku najmłodszy widzowie będą mogli zobaczyć 9 spektakli, w tym m.in.: *Czwórkę z papieru i sznurka* Śląskiego Teatru Lalki i Aktora Ateneum, *O Szewczyku Dratewce i Wawelskim Smoku* Teatru CoNieco, czy *Bajkę o szczęściu* z TeatRyle.

Dla dorosłych Teatr Korez również ma 9 propozycji. Pojawią się znane już i lubiane teatry takie jak: Teatr Capitol, Wrocławski Teatr Komedi

czy Teatr dla Dorosłych. Nie zabraknie jednak nowych czy też dawno nie widzianych zespołów teatralnych. Są wśród nich np. Teatr TeTaTeT ze spektaklem *Teściowe wiecznie żywe*, Teatr Komedi *Impro Wilkołaki – Horror Improwizowany*, Klub Komediowy – *Moja żona odeszła z naszą terapeutką*. Spośród nazwisk, które będą bawić publiczność, wystarczy wymienić Ewę Gawryluk, Jarosława Boberka, Michała Koterskiego czy Zenona Laskowika. W programie tegorocznego LOT-u nie zabraknie więc i wielkich nazwisk, i wspaniałych przedstawień. Ale 25. edycja festiwalu to nie tylko spektakle. W tym roku odbędą się również trzy wieczory koncertowo-kabaretowe. 9 lipca widzów na pewno rozśmieszy kabaret Hrabi, który w swoim najnowszym programie opowiadać będzie o ...dzieciach. A także o ich rodzicach, nauczycielach i wzajemnych relacjach. Tydzień później, 16 lipca, będzie się można nauczyć śląskich tańców, a przygrywać do nich będzie katowicka kapela Fedaków. I wreszcie, w ostatnią niedzielę sierpnia, na scenie pojawi się Zenon Laskowik i jego TEYATR z programem *Spotkanie koleśków*. Będą to opowieści o naszej, Polaków, rzeczywistości, tej na co dzień i od święta. W tym roku organizatorzy przygotowali również trzy wystawy. Ich opis, a także szczegółowy program LOT-u znaleźć można na stronach www.letniogrodteatralny.pl oraz na www.korez.art.pl.

Justyna Stolfik-Binda
dziennikarka Radia eM
prowadząca audycję Strefa Kultury

KALENDARIUM

LIPIEC 2023

1

9.00

WYSTAWA

Duda-Gracz
u Tichauera

malarstwo

ul. Browarowa 21

Tichauer Art Gallery

30 zł, 39 zł

Wystawa potrwa do 24.09.2023

1

9.00

WYSTAWA

Okno na Kulturę
Piotr Podsiadły

Tyscy
rzemieślnicy

fotografia

Gemini Park Tychy
ul. Towarowa 2

Urząd Miasta Tychy

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 16.09.2023

1

10.00

WYSTAWA

Grzegorz Maciąg i laure-
aci konkursu

Tychy Press
Photo 2023

fotografia

Miejska Galeria Sztuki OBOK
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Miejska Galeria Sztuki OBOK

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 28.07.2023

1

10.00

OPROWADZANIE

Święto Górnosłąsko-
Zagłębiowskiej
Metropolii

Zostań herosem
lekkiej atletyki

zwiedzanie Stadionu
Miejskiego, Tyskiej
Galerii Sportu i Areny
Lakkoatletycznej

zbiórka przed wejściem do
Tyskiej Galerii Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Piotr Zawadzki

1

11.00

OPROWADZANIE

Święto Górnosłąsko-
Zagłębiowskiej
Metropolii

Wątki
ekumeniczne
w wystroju ar-
chitektonicznym
oraz polichromii

oprowadzanie po kościele
pw. Ducha Świętego

zbiórka przy głównym wej-
ściu do kościoła pw. Ducha
Świętego w Tychach
ul. Myśliwska 43

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: dr hab. Irma Kozina

1

12.30

OPROWADZANIE

Święto Górnosłąsko-
Zagłębiowskiej
Metropolii

Wątki
ekumeniczne
w wystroju ar-
chitektonicznym
oraz polichromii

oprowadzanie po kościele
pw. Ducha Świętego

zbiórka przy głównym wej-
ściu do kościoła pw. Ducha
Świętego w Tychach
ul. Myśliwska 43

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: dr hab. Irma Kozina

1

17.00

OPROWADZANIE

Święto Górnosłąsko-
Zagłębiowskiej
Metropolii

Zostań herosem
lekkiej atletyki

zwiedzanie Stadionu
Miejskiego, Tyskiej
Galerii Sportu i Areny
Lakkoatletycznej

zbiórka przed wejściem do
Tyskiej Galerii Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Piotr Zawadzki

1

21.30

POKAZ FILMU

Kino FreeLove

Powrót do
tamtych dni (2021)

reż. Konrad Aksinowicz

Ogród Miejskiego Centrum
Kultury w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

2

10.00

ZWIEDZANIE

Święto Górnosłąsko-
Zagłębiowskiej
Metropolii

Trolejbusem
z Bluesem

Wycieczka objazdowa
po Tychach śladami Ryśka
Riedla

Maciej Lipina – oprawa mu-
zyczna

Prowadzenie: Marcin Sitko

Dworzec PKP
ul. A. Asnyka 1

Urząd Miasta Tychy

Wstęp wolny

Kolejne wycieczki:
2 lipca, godz. 11.30, 13.00, 14.30

Zapisy: kierunekgzm@umtychy.pl

2

12.00

POKAZ FILMU

Dzieciniec Teatralny 3.

Filonek
Bezogonek (2020)

reż. Christian Ryltenius

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

2

13.30

WARSZTATY

Dzieciniec Teatralny 3.

AtoMY –
rodzinne warsz-
taty plastyczne

Prowadzenie: Magdalena
Walczyk

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

2

15.00

ANIMACJE

Budżet Obywatelski /
Starotyskie animacje dla
dzieci

Wtomigrajki cz. I

Lufcik na Korbkę

Rynek

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

3

18.00

POKAZ FILMU

Andromeda — kino, jakie
znamy

AfterSun (2022)

reż. Charlotte Wells

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

3

20.00

PERFORMANCE

Pełnia Performance
Teatru T.C.R.

Burzowa pełnia

Grupa Artystyczna Teatr
T.C.R.

Miejskie Centrum Kultury
w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Grupa Artystyczna Teatr T.C.R.

Wstęp wolny

4

16.00

ANIMACJE

Budżet Obywatelski /
Animacje w plenerze na
Żwakowie

W górę.
W chmury!

animatorzy Fundacji W to
mi graj

plac zabaw w Żwakowie
ul. Nowa

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

5

11.00

WARSZTATY

Golf — czas na
sportową
przygodę

spotkanie dla najmłodszych
na strzelnicy golfowej

strzelnica golfowa Tyskiego
Klubu Golfowego
ul. gen. Wł. Sikorskiego 20

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Kamil Hajduk
i trenerzy Tyskiego Klubu
Golfowego
Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

5

17.00

SPOTKANIE

Budżet Obywatelski

Dzień Seniora na
Sublach i Glince

Prowadzenie: Mariusz
Morkisz

Restauracja Biały Obrus
ul. Żwakowska 40

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Zapisy: 32 438 20 61,
mck@mck.tychy.pl

7

20.00

KONCERT

Muzyczne Wieczory nad
Jeziołem

Kwartet
ProForma

Spotkanie bardów:
Kaczmarek-Cohen

Piotr Lembiczow – gitara

Przemysław Lembiczow –
gitara, wokół

Wojciech Strzelecki –
gitara basowa, wokół Marek
Wawrzyniak – instr. perku-
syjne

Marcin Żmuda –
instr. klawiszowe, wokół

Paprocany
Ośrodek Wypoczynkowy

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

8

11.00

SPACER

Magiczne
osiedle A.
Śladami książki
o Polonii Tychy
i jej czasach

spacer towarzyszący książce
Piotra Zawadzkiego

zbiórka przed wejściem na
Zespół Boisk Piłkarskich
ul. gen. Wł. Andersa 22

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Piotr Zawadzki
Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

9

12.00

POKAZ FILMU

Dzieciniec Teatralny 3.

Ella Bella Bingo
(2020)

reż. Atle Solberg Blakseth,
Frank Mosvold

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

9

13.30

WARSZTATY

Dzieciniec Teatralny 3.

PojawiaMY Się –
rodzinne warsz-
taty plastyczne

Prowadzenie: Magdalena
Walczyk

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

9

17.00

KONCERT

Fortepian plenerowy

Klaudiusz Jania
Tribute to Wodecki

recital fortepianowy

pl. K.K. Baczyńskiego

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

11

16.00

ANIMACJE

Budżet Obywatelski /
Animacje w plenerze na
Żwakowie

Oczko! Wodne
stworzyła

animatorzy Fundacji W to
mi graj

plac zabaw w Żwakowie
ul. Nowa

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

14

20.00

KONCERT

Muzyczne Wieczory nad Jeziorem

Guzik & Chołomiej Jazz Quintet

Na ludowo, na jazzowo

Szymon Chołomiej – akordeon

Weronika Fedor – skrzypce

Michał Fedor – gitara basowa

Maciej Guzik – perkusja

Paweł Chaberski – fortepian

Paprocany Ośrodek Wypoczynkowy

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

15

11.00

SPACER

Śladami Marka Dziekońskiego w Tychach

spacer architektoniczny towarzyszący wystawie Vinicius Libardoni: Memento

zbiórka przed budynkiem dworca kolejowego ul. A. Asnyka 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: dr Patryk Oczko
Zapisy: 887 450 212 (także SMSem), g.oleksy@muzeum.tychy.pl

15

20.00

OPROWADZANIE

Stadion Miejski i Tyska Galeria Sportu wieczorową porą

Prowadzenie: Piotr Zawadzki

Tyska Galeria Sportu ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

15

21.30

POKAZ FILMU

Kino FreeLove

Almánya (2011)

reż. Yasemin Şamdereli

Ogród Miejskiego Centrum Kultury w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

16

12.00

POKAZ FILMU

Dzieciniec Teatralny 3.

Mama Mu wraca do domu (2021)

reż. Christian Ryltenius

Pasaż Kultury Andromeda pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

16

13.30

WARSZTATY

Dzieciniec Teatralny 3.

ToteMY – rodzinne warsztaty plastyczne

Prowadzenie: Magdalena Walczyk

Pasaż Kultury Andromeda pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

17

18.00

POKAZ FILMU

Peter Von Kant (2022)

reż. François Ozon

Pasaż Kultury Andromeda pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

18

16.00

ANIMACJE

Budżet Obywatelski / Animacje w plenerze na Żwakowie

Magia wakacji

animatorzy Fundacji W to mi graj

plac zabaw w Żwakowie ul. Nowa

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

21

20.00

KONCERT

Muzyczne Wieczory nad Jeziorem

skrawki ciałość

Agnieszka Pawełczyk – wokal, skrzypce

Filip Gil – perkusja

Paweł Łamik – kontrabas

Marcin Wielgat – instr. klawiszowe

Paprocany Ośrodek Wypoczynkowy

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

22

16.00

SPACER

Wzrok też może podróżować

rodzinny spacer historyczny po Starych Tychach

zbiórka pod Pomnikiem Powstańca Śląskiego pl. Wolności

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Agata Berger-Połomska i Natalia Sitko
Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
n.sitko@muzeum.tychy.pl

23

12.00

POKAZ FILMU

Dzieciniec Teatralny 3.

Wielka wyprawa Molly (2016)

reż. Ted Siegers, Michael Ekbaldh, Matthias Bruhn

Pasaż Kultury Andromeda pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

23

13.30

WARSZTATY

Dzieciniec Teatralny 3.

WyprawiaMY – rodzinne warsztaty plastyczne

Prowadzenie: Magdalena Walczyk

Pasaż Kultury Andromeda pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

23

15.00

ANIMACJE

Budżet Obywatelski / Starotyskie animacje dla dzieci

Wtomigrajki cz. II

Lufcik na Korbkę

Rynek

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

25

16.00

ANIMACJE

Budżet Obywatelski / Animacje w plenerze na Żwakowie

Plenery pod gwiazdami

animatorzy Fundacji W to mi graj

plac zabaw w Żwakowie ul. Nowa

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

26

11.00

WARSZTATY

Zabawa w mozaikę

rodzinne warsztaty towarzyszące wystawie Vinicius Libardoni: Memento

Muzeum Miejskie w Tychach pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Natalia Sitko
Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
n.sitko@muzeum.tychy.pl

28

20.00

KONCERT

Muzyczne Wieczory nad Jeziorem

Krzysztof Nowakowski & Formation-IN

Jazzy leka

Krzysztof Nowakowski – perkusja, wibrafon

Przemek Hanaj – gitara

Paprocany Ośrodek Wypoczynkowy

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

29

15.30

FESTYN

Budżet Obywatelski

Festyn rodzinny w dzielnicy Cielmice

w programie:

– koncert Raisy Miszteli, Karoliny Wosz i zespołu Gruba Ferajna

– występ kabaretu Śląska Bajarka

– pokaz w wykonaniu Laboratorium Pana Korka

Klub sportowy Ogrodnik Tychy ul. Jedności 131

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

29

17.00

SPOTKANIE

Jubileuszowe historie

O 50-leciu Ludowego Klubu Sportowego Ogrodnik Cielmice

boisko Ludowego Klubu Sportowego Ogrodnik Cielmice ul. Jedności 131

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Kamil Hajduk i Piotr Zawadzki

29

21.00

POKAZ FILMU

Kino FreeLove

Piosenki o miłości (2021)

reż. Tomasz Habowski

Ogród Miejskiego Centrum Kultury w Tychach
ul. Bohaterów Warszawy 26

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

30

12.00

POKAZ FILMU

Dzieciniec Teatralny 3.

Yuku i magiczny kwiat (2022)

reż. Rémi Durin, Arnaud Demuyneck

Pasaż Kultury Andromeda pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

30

13.30

WARSZTATY

Dzieciniec Teatralny 3.

IdzieMY – rodzinne warsztaty plastyczne

Prowadzenie: Magdalena Walczyk

Pasaż Kultury Andromeda pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Polskie Lato Dudy-Gracza

POLECAMY

Po Beksirskim i Dwurniku Tichauer Art Gallery zaprezentuje twórczość kolejnego z wybitnych polskich malarzy XX wieku. Od czerwca do września na terenie Browaru Obywatelskiego będzie można oglądać wystawę *Polskie lato. Duda-Gracz u Tichauera*.

Malarstwo Jerzego Dudy-Gracza na Śląsku jest doskonale znane, chociażby za sprawą wystaw prezentowanych w Muzeum Śląskim. Jednak zbiór dzieł, który zostanie pokazany w Tichauer Art Gallery, należy do prywatnej kolekcji i rzadko jest udostępniany szerokiej publiczności.

Jerzy Duda-Gracz o swojej twórczości mówił: „Maluję to, co mi w duszy gra; im bardziej człowiek piekniczeje, tym lepiej wie, że odchodzi, a z nim cały ten świat. Z upływem czasu rodzi się czułość i tęsknota za tym, co bezpowrotne”.

Był określany mianem „wnikliwego satyryka”. Jego sztuka odsłania świat „ponurej groteski” – jak twórczość artysty określał Krzysztof Teodor Topelitz. Był jednym z najznakomitszych polskich portrecistów współczesnych. Jego dorobek zawiera wiele autoportretów i portretów, także osobistości tworzących kulturę Polski za życia artysty, m.in. Jerzego Waldorffa i Kazimierza Rudzkiego.

Artysta urodził się w Częstochowie w 1941 roku. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie Wydział Grafiki w filii w Katowicach (obecnie Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach). Dyplom otrzymał w 1968 roku. Nauczał na Wydziale Grafiki, w Europejskiej Akademii Nauk w Warszawie, a także na Wydziale Radia i Telewizji im. K. Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zmarł w 2004 roku.

SW

foto: Piotr Podsiadły

Tyscy rzemieślnicy w obiektywie

POLECAMY

21 czerwca, w ramach cyklu „Okno na Kulturę” w centrum handlowym Gemini Park Tychy, odbył się wernisaż fotografii Piotra Podsiadłego. Wystawę *Tyscy rzemieślnicy* będzie można oglądać przez całe wakacje, bo aż do 16 września. Prezentuje ona sylwetki rękodzielników, z których usług jeszcze możemy korzystać w naszym mieście.

Chciałoby się zapytać, czy w dobie błyskawicznie postępującego rozwoju technologicznego rzemiosło ma jeszcze coś do zaoferowania? Czy może ono konkurować z zaprogramowanym przemysłem i inteligentną armią maszyn? Może to wszechobecne przytłoczenie masowością i nijakością zwróci ponownie nasz wzrok w kierunku poprawy harmonii życia społeczno-gospodarczego, co mogłoby pozytywnie wpłynąć na relacje międzyludzkie i zachwiać strukturami konsumpcjonizmu.

Autor fotoreportażu jednoznacznie uzmysławia, że ludzie, ich umiejętności i fachowość, często zdobywana latami, sprawiają, że zwykle tworzywo nabiera wyjątkowego charakteru. Ich doświadczenie pozwala tchnąć nowe życie w nadgryzione zębem czasu przedmioty codziennego użytku, a wyobraźnia daje nieograniczone możliwości. Właśnie dlatego warto korzystać z tego, co mają do zaoferowania jedyni w swoim rodzaju – a nierzadko także ostatni w fachu – tyscy rzemieślnicy.

Nie tylko bohaterowie uwiecznieni na zdjęciach, ale również sam Piotr Podsiadły wykazał się znakomitą opanowaniem rzemiosła. Pokazał całe spektrum swojego warsztatu, ukazując różne oblicza zawodów, które nie są martwe i anonimowe, zawodów, które mają twarze tyszanek i tyszanina. Fotograf wszedł niejako w rolę miejskiego narratora. Pozwoliło mu to zachować pewien dystans, pozbawiony własnych, narzucanych odbiorcy interpretacji. Ta surowość reporterskiego spojrzenia pozwala lepiej zrozumieć i dostrzec ulotne szczegóły pracy bohaterów projektu i zachować ich własny indywidualny charakter.

Zapytany o odczucia pojawiające się podczas pracy przy projekcie, Piotr Podsiadły bez namysłu odpowiada: *To było wyjątkowo ciekawe i cenne doświadczenie. Cieszę się, że mogłem poznać tyskich rzemieślników, zobaczyć ich pracę „od kuchni”, poznać ich przeszłość i przede wszystkim podzielić się nią z innymi tyszanami. Każdy człowiek to zupełnie inna historia. Jest jednak jeden wspólny mianownik, który łączy wszystkich bohaterów. To pasja. Sposób, w jaki opowiadają o swoim zajęciu – za każdym razem słyszałem w ich głosach ogromny entuzjazm. Mam nadzieję, że Baza Rzemieślników w dalszym ciągu będzie się dynamicznie rozwijać, a my będziemy mieli okazję poznawać kolejne ciekawe historie.*

Oprócz próby przedstawienia reprezentantów pewnej grupy zawodów, celem wystawy jest również zachęcenie mieszkańców do korzystania na co dzień z Tyskiej Bazy Rzemieślników, internetowej platformy zweryfikowanych zakładów z tradycją i osób oferujących usługi, będące dziełem ich rąk i talentu. Listę rzemieślników, która ciągle jest aktualizowana, znajdą Państwo na stronie internetowej Urzędu Miasta Tychy pod linkiem: umtychy.pl/tyscyrzemieslnicy.

Spójrzmy na tę wystawę z refleksją i postarajmy się ocalić od zapomnienia zawody, które z pokolenia na pokolenie przekazują wyjątkową jakość usług i wielowiekową trwałość wykonywanych przedmiotów. Nie pozwólmy, by zniknęły z mapy naszego miasta. Wraz z upadkiem sztuki rzemiosła upadnie wartościowość wytwórczości, a wraz z tym niechybnie pożegnamy się z jakością usług na rzecz jednorazowości.

Daria Gawrońska
Miejskie Centrum Kultury w Tychach

fot: budynek Zakładu Elektroniki Górniczej w Tychach (1966–2015), proj. Marek Dziekoński, fot. 1969, ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach, w opracowaniu Viniciusa Libardoniego

Memento dla polskiej moderny

TRZECIM OKIEM

Pierwsza wieża w kompleksie Zakładu Elektroniki Górniczej stanęła przy ulicy Karola Świerczewskiego (dziś: biskupa Juliusza Burschego) pod koniec lat 60. XX wieku. Projekt Marka Dziekońskiego znakomicie obrazuje tezę, że istota modernizmu, jego wartość, tkwi w szczegółach. Oglądany z dystansu budynek mógł sprawiać wrażenie nieskomplikowanego, przepasanego wstęgami okien prostopadłościanu. Przy bliższych oglądach nasycił się jednak detalem: przeziernie pasy sprawiały, że lity blok otwierał się na otoczenie, a mechanizm obrotowych okien sprawiał, że pod wpływem akcji użytkowników gmach zmieniał wygląd – stawał się swego rodzaju wielkoskalową rzeźbą kinetyczną. Wizualność obiektu wzbogacały strategicznie rozmieszczone akcenty plastyczne (m.in. mozaika Franciszka Wyleżucha czy obrazy Eryka Pudełki), podkreślające wyjątkowość jego programu funkcjonalnego.

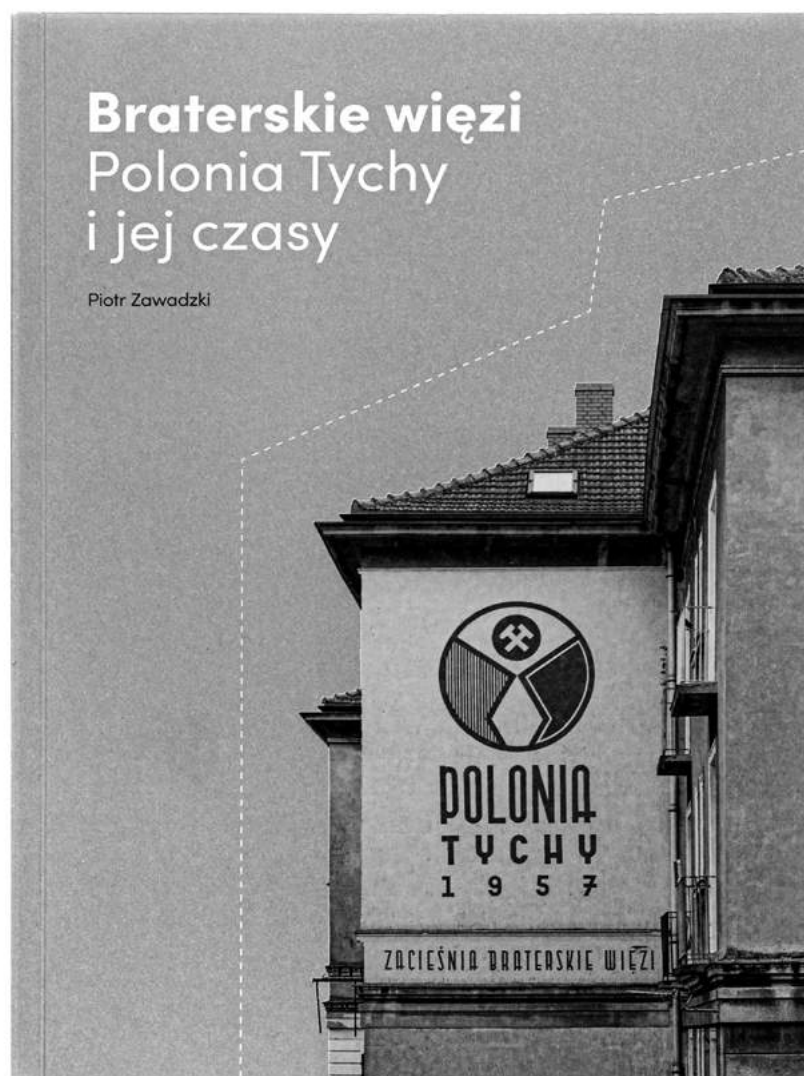
Także finałowy akord historii pierwszego budynku ZEG-u jest wiele mówiącym przykładem – tym razem na to, jak złożoną kwestię pozostaje

w Polsce odbiór dziedzictwa powojennej architektury. W tym samym czasie, gdy historycy sztuki i architekci, akademicy, publicyści i artyści coraz głośniejsze namawiali do objęcia go konserwatorską ochroną, kolejne powstałe w latach 60. i 70. dzieła znikały z ulic naszych miast. ZEG legł w gruzach w roku 2016. Wcześniej podobny los spotkał m.in. świetny przykład polskiego brutalizmu – katowicki dworzec czy błyskotliwy inżynierijnie Supersam w Warszawie. Później zrównano z ziemią jeszcze choćby warszawski Dom Meblowy Emilia, czy olsztyńską Halę Urania – a to dopiero początek długiej listy.

Architekt i artysta Vinicius Libardoni przyjechał do Polski z Brazylii – kraju, dla którego spuścizna modernizmu stanowi ważną część współczesnej narodowej tożsamości. Instynktownie zwracał więc uwagę na mijane na ulicach nowoczesne gmachy, dziś często będące w opłakanym stanie lub pokryte szczelnie warstwami styropianu i pastelowych tynków. Zgłębiając temat, natrafił na projekty, których na żywo nie miał już możliwości zobaczyć, bo zdążyły ustąpić miejsca wyczyszczonym działkom albo nowym placom budowy. Rozpalające wyobraźnię budynki zaczął więc na własną rękę rekonstruować – na odbijanych w betonie grafikach.

Na wystawie Libardoniego pokazywanej w Muzeum Miejskim w Tychach zobaczyć można osiem podobnych upamiętnień modernistycznych ikon. Otwiera ją obraz znaczący: portret gmachu Zakładu Elektroniki Górniczej, któremu towarzyszą materialne pozostałości po utraconym budynku – jego uratowane z gruzów fragmenty, dokumentacja, kapsuła czasu. To i inne pokazywane na wystawie betonowe płótna na wielu płaszczyznach (od metaforycznych po te całkiem namacalne) są pomnikami dla znamiennych osiągnięć powojennych budowniczych – manifestem tego, że nie powinny one z naszej kolektywnej pamięci zniknąć bez śladu.

Kuba Żary

KSIĄŻKA PIOTRA ZAWADZKIEGO O POLONII TYCHY

Poznaj dzieje pierwszego klubu sportowego
w rozwijającym się mieście

kup w sklepie stacjonarnym
lub internetowym

Muzeum Miejskie w Tychach, pl. Wolności 1
www.muzeum.tychy.pl

SPONSOR

invenio

 MuzeumMiejskieTychach

 mmtychy

 TyskaGaleriaSportu

 tyskagaleriasportu